

Kurinpalautus tarpeen Kreikassa ja EU:ssa

Turun Sanomat 7.5.2010

Kreikka jää maailmanhistoriaan kahdella suurella innovaatiolla: demokratialla ja teatterilla. Nyt saamme seurata maan demokratian epäonnistumisesta johtuvaa tragediaa. Mutta pettänyt ei ole vain Kreikan järjestelmä, sillä koko EU, etenkin rahaliitto EMU, on löysäillyt jäsentensä huonon taloudenpidon kanssa.

EU:n muiden jäsenmaiden edun nimessä Kreikkaa on tuettava euromaiden paketilla, mutta ei ilman lisäehtoja. Vaikka tuki annetaan Kreikalle, se on tarkoitettu sen velan hoitoon, jonka alkuperä sijaitsee useiden maiden pankeissa.

Käynnissä on siis uuden pankkikriisin torjunta. On aivan välttämätöntä, että pankit pannaan kantamaan osansa pelastusoperaatiossa. Näin menetellään Saksassa ja näin pitää tehdä myös Suomessa. Muuten paketin hyväksymistä on vaikeata perustella.

Kansalaisten raivo Kreikkaa kohtaan on oikeutettua. Maassa on eletty kuin pellossa. Julkinen sektori, etenkin valtion, on päästetty pöhöttymään ja rönsyilemään joka suuntaan. Verojen maksamatta jättäminen on maan tapa.

Poliittinen luokka – sehän on eteläeurooppalainen käsite – keskittyy enemmän keskinäiseen kahinointiin kuin asioiden hoitoon. Julkisen sektorin ammattiliitot hallitsevat palkansaajapuolta ja ovat onnistuneet hankkimaan itselleen uskomattomia eläke- ja muita etuja. Löysää menoa on vain edistänyt satojen miljardien EU-tukivirta tuhansilla eri nimikkeillä. Kaiken huipuksi tilastoja on törkeästi manipuloitu.

Tilanteessa on hyvätkin puolensa, sillä Kreikka ei ole niin köyhä maa kuin siellä teeskennellään. Kreikka on pakotettava velkansa maksamiseksi myymään leijonanosa 300 miljardin euron valtionomaisuudesta. Veropohjan reikien tukkimisella ja veronmaksukurin tiukentamisella saataisiin ajan mittaan kymmenien miljardien lisätulot valtiolle.

Onneksi Kreikassa on nyt pääministeri, jonka luonne, asenteet ja asiantuntemus herättävät luottamusta. **Georges Papandreou**, hyvä ystäväni, on vaatimaton, pohjoismaisen oloinen, intellektuelli poliitikko. Hänen on vain pärjättävä eräiden mahtipontisesti uhoilevien puoluetovereidensa kanssa ja saatava oppositio mukaan talkoisiin.

Nyt on hyvä viisastella rahaliiton idean oikeutuksesta. Meiltä löytyy yhä niitä, jotka mielellään palauttaisivat Suomen kylmän sodan aikaiseen erityisasemaan, johon Neuvostoliiton kaupan ohella kuuluivat säännöllisesti toistuvat devalvaatiolahjat teollisuudelle. Se oli aina ja toistuvasti keino, jolla ratkaistiin kilpailukykyongelma. Globalisaatiossa sellaisella opilla ei pärjätä.

Jos euro kaatuu, on meidän talouden vakauden nimessä joka tapauksessa mentävä mukaan Saksan ympärille syntyvään viiteryhmään, jossa valuuttakurssit ja korkotaso määräytyvät ankkurimaan mukaan. Tämä on ollut realiteetti Ruotsille, joka valitsi lurjustelun sen sijaan, että olisi tullut mukaan vahvistamaan eurokuria.

Kuri on EMU:ssa pettänyt, koska muut euromaat, Saksa ja Ranska kärjessä, ovat katsoneet sormien läpi Kreikan ja eräiden muiden euromaiden vastuutonta toimintaa. EKP:ssa on pettänyt finanssimarkkinoiden ja jäsenmaiden luottokelpoisuutta arvioivien reittauslaitosten valvonta.

Näin ei voi jatkua. Suurten maiden, kuten Ranskan, on lopetettava suojattimaidensa paapominen. Euromaiden, koko EU:n, on järjestettävä tiukka jäsenmaiden seuranta ja määrättävä kriteereistä lipsuville jäsenmaille rankaisutoimet, kuten maatalous- ja rakennetukien leikkaaminen. Edessä on myös unionin rakenteiden remontti, mutta se on eri messun aihe.

Kirjoittaja toimi pääministerinä vuosina 1995–2003.

Paavo Lipponen